

KLAGANDE

Allmänna ombudet för socialförsäkringen

MOTPART

██████████ ██████████

Ombud: Jenny Dunberg
Iustitia Assistans AB

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 27 september 2016
i mål nr 3907-16, se bilaga A

SAKEN

Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Allmänna ombudet fullföljer sin talan.

■■■■■■■■■■■ motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten gör samma bedömning som förvaltningsrätten, dvs. att behov av hjälp med på- och avklädning i samband med träning är att betrakta som grundläggande i den mening som avses i 51 kap 3 § socialförsäkringsbalken jämförd med 9 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Kammarrättslagmannen Peder Liljeqvist (ordförande), kammarrättsrådet Jan Källman (referent) och tf. kammarrättsassessorn Cecilia Sjöstrand har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Johan Åkerhed

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****DOM**
2016-09-27
Meddelad i
LinköpingMål nr
3907-16**KLAGANDE**Allmänna ombudet för socialförsäkringen
103 51 Stockholm**MOTPART**

[REDACTED]

Ombud: Jenny Dunberg
Iustitia Assistans AB
Fridstadstorget 8 A
632 20 Eskilstuna**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Försäkringskassans beslut den 4 maj 2016

SAKEN

Assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken, SFB

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 262426

Postadress Box 406 581 04 Linköping	Besöksadress Brigadgatan 3	Telefon 013-25 11 00 E-post: forvaltningsratten@linkoping.dom.se www.forvaltningsratten@linkoping.dom.se	Telefax 013-25 11 40	Expeditionstid måndag–fredag 08:00-16:00
--	--------------------------------------	---	--------------------------------	---

BAKGRUND

Den 16 januari 2015 beslutade Försäkringskassan att bevilja [REDACTED] assistansersättning med i genomsnitt cirka 114 timmar per vecka. Efter överklagande från Allmänna ombudet för socialförsäkringen undanröjde Förvaltningsrätten den 17 mars 2016 det överklagade beslutet och återförvisade målet till Försäkringskassan för prövning av rätten till assistansersättning med hänsyn till vad som angavs i domskälen. I domskälen angavs bl.a. följande. Den hjälp [REDACTED] behöver vid bassängträningen gäller bl.a. byte av de till kroppen närmast liggande klädesplaggen. Hjälpsatsen måste anses vara integritetskänslig på sådant sätt som krävs för att i sig räknas som grundläggande behov. För att hjälpbehovet ska kunna beaktas vid bestämmande av rätten till assistansersättning måste emellertid först prövas om bassängträningen är en aktivitet som överhuvudtaget får beaktas i ett ärende om assistansersättning. Assistansersättning får nämligen, enligt 51 kap. 5 § SFB, inte lämnas för sjukvårdande insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763, HSL). Enligt förvaltningsrättens mening står det klar att om landstinget är huvudman för den rehabilitering i form av sjukgymnastik i bassäng som [REDACTED] behöver, måste det anses ankomma på landstinget att svara för att träningen kan genomföras genom att tillhandahålla erforderlig hjälp vid av- och påklädning m.m. Det är under sådana förhållanden inte ett hjälpbehov som får beaktas vid bedömningen av rätten till assistansersättning. Underlaget i målet ger dock inte något entydigt svar på frågan om bassängträningen är ett led i sjukgymnastisk rehabilitering som är att betrakta som en sjukvårdande insats enligt HSL. Det ankommer i första hand på Försäkringskassan att reda ut denna fråga. Ärendet ska därför återförvisas dit för vidare utredning och nytt beslut.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan beslutade därefter den 4 maj 2016 att bevilja [REDACTED] [REDACTED] assistansersättning med ca 114 timmar per vecka, under sex månaders

tid. Hans behov av hjälp med grundläggande behov beräknades till 20,32 timmar per vecka varav 0,67 timmar avser hjälp med på- och avklädning och 0,75 timmar hjälp med duschning i samband med träning.

Allmänna ombudet för socialförsäkringen överklagar beslutet och yrkar att det ska upphävas. Allmänna ombudet för socialförsäkringen anför bl.a. följande. Tid för av- och påklädning och duschning i samband med bassängträning ska inte inräknas i de grundläggande behoven. Assistansersättning är avsedd för personer med omfattande funktionshinder och ett stort behov av hjälp för att klara de grundläggande behoven. Bassängträning är i sig inte ett grundläggande behov och en konsekvens av Försäkringskassans tillämpning är att försäkrade med fritidsintressen som medför av- och påklädning och duschning kommer ha lättare att uppfylla kravet på 20 timmar än försäkrade med andra fritidsintressen. Det finns en risk för att syftet med lagstiftningen urholkas om en försäkrad kan kvalificera sig för assistansersättning genom hjälpbehov som hänger samman med aktiviteter som inte i sig är grundläggande behov. Förvaltningsrättens dom med mål nr 1127-15 innebär inte ett ställningstagande i frågan och rätten är därmed inte förhindrad att pröva frågan i det nu aktuella målet.

██████████ yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska avvisa överklagandet på grund av förvaltningsrättens ställningstagande i mål nr 1127-15, vilket inte överklagades. Om förvaltningsrätten ändå väljer att pröva frågan i sak yrkar ██████████ att överklagandet ska avslås och anför följande. De hjälpbehov som uppstår kring bassängträning ska betraktas som grundläggande behov då de är av integritetskänslig natur. Ett grundläggande behov är ett grundläggande behov oavsett orsaken till behovet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

För rätt till assistansersättning krävs enligt 51 kap. 3 § SFB att den försäkrade behöver personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för sådana grundläggande behov som avses i 9 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Med grundläggande behov i 9 a § LSS avses ett hjälpbehov som beror på stora och varaktiga funktionshinder och som innebär hjälp med personlig hygien, måltider, på- och avklädning, kommunikering eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att förvaltningsrätten i domen i mål nr 1127-15 inte kan anses ha tagit ställning till om [REDACTED] hjälpbehov med på- och avklädning samt dusch vid bassängträning utgör grundläggande behov för det fall det inte omfattas av hälso- och sjukvårdens ansvar. Det föreligger härmed inte hinder att pröva överklagandet.

Frågan i det nu aktuella målet är om de hjälpbehov som uppstår vid på- och avklädning och dusch i anslutning till bassängträningen ska betraktas som grundläggande behov.

I Försäkringskassans vägledning om assistansersättning (2003:6, version 13 s. 118) anges bl.a. följande. Ett grundläggande behov är ett grundläggande behov oavsett orsaken till behovet. På samma sätt som att behov av hjälp med att klä av och på sig är ett grundläggande behov vid morgonrutin så är det ett grundläggande behov före och efter ett träningstillfälle.

Allmänna ombudet för socialförsäkringen har inte åberopat några rättskällor till stöd för uppfattningen att hjälp med på- och avklädning samt dusch inte skulle utgöra grundläggande behov när hjälpen utförs på grund av en aktivitet som inte i sig anses utgöra ett grundläggande behov. Förvaltningsrätten ser inte heller att ett sådant synsätt på grundläggande behov framgår av förarbeten eller praxis. Vad Allmänna ombudet för socialförsäkringen har anfört innebär således inte skäl för att göra en annan bedömning än Försäkringskassan har gjort. De hjälpbehov med av- och påklädning samt dusch som uppstår vid de tillfällen [REDACTED] utövar bassängträning ska härmed beaktas som grundläggande behov vid bedömning av rätten till assistansersättning. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3104/1D)

Kristina André Lilja

Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Maritha Hörsing, Kjerstin Gustafsson och Pär Svenningsson deltagit. Föredragande har varit Louise Danielsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om

dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.